

Kommunstyrelsen

Upphävande av Riktlinjer för alkoholservering samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering samt synpunkter gällande förslag till reviderade riktlinjer

Förslag till beslut

1. Kommunledningskontorets förslag på synpunkter på miljö- och räddningstjänstnämndens förslag till reviderade riktlinjer för alkoholservering samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering godkänns.

Förslag till kommunfullmäktige

2. Riktlinjer för alkoholservering samt för försäljning och servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering, antagna av kommunfullmäktige den 12 december 2019 § 227, upphävs från och med den 23 juni 2023.

Ärendebeskrivning

Miljö- och räddningstjänstnämndens förslag till nya riktlinjer ersätter tidigare riktlinjer för alkoholservering samt för försäljning och servering av folköl som antogs av kommunfullmäktige den 12 december 2019 § 277. Därmed behöver kommunfullmäktige upphäva riktlinjerna från 2019.

Sedan 2019 har rutinerna för beslut om riktlinjer ändrats och riktlinjer som bara berör en nämnd ska beslutas av respektive nämnd. Miljö- och räddningstjänstnämnden har samordnat arbetet med ett förslag till reviderade riktlinjer och har använt sig av samma tillvägagångssätt som 2019 och därmed föreslagit kommunfullmäktige att besluta om riktlinjen. Eftersom kommunfullmäktige enligt rutin inte ska göra det har riktlinjen skickats tillbaka till miljö- och räddningstjänstnämnden. Denna hantering har gjort att kommunstyrelsen inte getts tillfälle att lämna ett yttrande under den tid riktlinjen var på remiss. Kommunledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen passar på att lämna synpunkter på ny riktlinje i samband med att kommunfullmäktige föreslås att upphäva gällande riktlinje.

Kommunledningskontoret ser att det finns en risk med miljö- och räddningstjänstnämndens förslag om förlängning av alkoholservice inomhus till 03:00 utifrån ett folkhälsoperspektiv samt trygghetsperspektiv. Vetenskapliga undersökningar pekar på att ändringar i servicestillstånd resulterar i en ökning av brott och våld¹. Kommunledningskontoret föreslår att miljö- och räddningstjänstnämnden tar hänsyn till ett antal indikatorer som kan vara vägledande efter ett års provtid med möjlighet till förlängda servicestider. Detta för att se om förändringen inneburit positiva eller negativa effekter ur ett folkhälsoperspektiv.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

Riktlinjerna resulterar i en begränsad tillgänglighet av alkohol vid serviceställen och vid olika arrangemang i Eskilstuna. En minskad alkoholkonsumtion medför positiva effekter för folkhälsan och minskar risken för våldsbrott i anslutning till och i närheten av restauranger med servicestillstånd. En förlängning av alkoholservice från 02:00 till 03:00 kan dock medföra negativa effekter i form av ökad alkoholkonsumtion och alkoholrelaterade skador samt våld.

För Eskilstunas attraktivitet, näringsidkare och besöksnäring kan en förlängning av servicestid vara positivt.

För att Eskilstuna ska fortsätta arbeta för en hållbar utveckling för alla flickor, pojkar, kvinnor och män i kommunen bör föreslagna indikatorer mätas för att säkerställa att en möjlig provperiod inte går emot övriga hållbarhetsmål i kommunen.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Tommy Malm
Kommundirektör

Anna Giotas Sandquist
Direktör Social hållbarhet

Beslutet skickas till:
Miljö- och räddningstjänstnämnden

¹ I. Rossow & T. Norström (2011) *The impact of small changes in bar closing hours on violence. The Norwegian experience from 18 cities.*

Miljö-och räddningstjänstnämnden

Synpunkter på förslag till reviderad riktlinje för alkoholservering samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering

Enligt Alkohollagen (2010:1622) 8 kap. 9 § ska kommuner informera om vad som gäller enligt alkohollagen och ta fram riktlinjer för hur Alkohollagen ska tillämpas lokalt. Alkohollagen är en skyddslag med syftet att begränsa alkoholens skadeverkningar.

Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra för krögare och allmänhet vad som gäller och även ligga till grund för tillståndsgivning och tillsyn av miljöinspektörerna på miljökontoret. Vidare bidrar riktlinjerna till att alkoholservering sker på ett ansvarsfullt och seriöst sätt samt att restaurangbranschen ska kunna konkurrera på lika villkor. Riktlinjerna följer Alkohollagens intentioner och utgår från en etablerad nationell modell för kommunala riktlinjer.

Kommunledningskontoret bedömer att förslag till reviderade riktlinjer följer den övergripande ambitionen i Eskilstuna kommuns Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak (ANDT).

I förslag till reviderad riktlinje föreslår miljö- och räddningstjänstnämnden att de under ett års tid på prov ska kunna medge alkoholservering inomhus till kl. 03:00 i stadskärnan. Kommunledningskontoret kan se att denna förändring kan leda till både positiva och negativa konsekvenser. De eventuella negativa konsekvenserna utgår främst utifrån ett folkhälsoperspektiv samt trygghetsperspektiv. Eskilstuna kommun utgår från att krögarna fortsatt kommer att tillämpa en ansvarsfull alkoholservering under den eventuellt förlängda serveringstiden. Det finns dock en stark koppling mellan berusning och olika typer av våldsbrott¹. Det finns några vetenskapliga undersökningar av hur ändringar i serveringstillstånd påverkar brott och våld. Slutsatsen i en studie omfattande 18 städer i Norge som genomfört förlängningar av serveringstillstånd från klockan 01.00 till 02.00 eller 03.00, var att våldet ökade med 16 procent för varje timma som serveringstillståndet förlängdes.² Forskarna fann inga indikationer på samtida insatser som har påverkat resultatet. En undersökning i Visby³ visade samtidigt på en minskning av våld, från fyra anmälda

¹https://bra.se/download/18.779f51ff14b839896444f1/1424700908919/2015_Kortanalys_Alkohol_och_drogp%C3%A5verkan.pdf

² I. Rossow & T. Norström (2011) *The impact of small changes in bar closing hours on violence. The Norwegian experience from 18 cities.*

³ de Goeij, M. C., Veldhuizen, E. M., Buster, M. C., & Kunst, A. E. (2015). The impact of extended closing times of alcohol outlets on alcohol-related injuries in the nightlife areas of Amsterdam: a controlled before-and-after evaluation. *Addiction* (Abingdon, England), 110(6), 955–964. <https://doi.org/10.1111/add.12886>

fall per vecka till ett anmält fall per vecka. Forskarnas slutsats var att det till del beror på den minskade trängseln, men att också ökade förebyggande insatser och ett intensifierat samarbete mellan Polisen och klubbarna samtidigt som förlängningen av öppettiderna påverkade resultatet. Därför menade forskarna att resultatet har begränsad generaliserbarhet. Det finns också starka belägg för att förlängda serveringstillstånd ökar alkoholkonsumtion⁴. En undersökning i Amsterdam visade till exempel att förlängning med en timme medförde en 34% ökning av alkoholrelaterade skador⁵. I denna studie framkommer ingen information om andra insatser som har påverkat resultatet. Sammanfattningsvis finns en risk att förlängda öppettider kan öka både alkoholkonsumtion och alkoholrelaterade skador samt våld. Detta riskerar att gå emot det övergripande målet i Plan mot ANDT som är att Eskilstuna kommun ska verka för ett samhälle fritt från narkotika och dopning, samt minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk.

En förlängning av serveringstid kan även ha en positiv effekt för Eskilstunas attraktivitet och stadskärna. Ett mer levande centrum är till fördel för besöksnäringen och för Eskilstunas näringsidkare kan en förlängd serveringstid innebära utökade affärsmöjligheter. Utifrån att Eskilstuna är en universitetsstad kan förändringen vara en konkurrensfördel som en del i att vara en attraktiv studentstad.

I förslaget till reviderad riktlinje står att en bedömning av lämplig serveringstid alltid ska göras med en prövning i det enskilda fallet där det ska beaktas om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller innebära särskild risk för människors hälsa. En utgångspunkt i riktlinjen för kommunen är att skyddet för människors hälsa går före företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn. Kommunledningskontoret ser dessa aspekter som viktiga att ta hänsyn till vid bedömning av förlängd serveringstid.

Kommunledningskontoret föreslår att miljö- och räddningstjänstnämnden tar hänsyn till ett antal indikatorer som kan vara vägledande efter ett års prövotid med möjlighet till förlängda serveringstider. Indikatorerna föreslås ta hänsyn till människors hälsa, effekt på våldsbrott, effekter på centrum samt förutsättningar för näringsidkare. Positiva och negativa effekter av prövotiden kan redovisas i en sammanvägd utvärdering som föreslås vara vägledande framåt. I utvärderingen är det av vikt att involvera Restaurangföreningen för att få med näringsidkares upplevelse av förändringen.

Förslagna indikatorer:

- Antalet åtgärder mot restauranger med antalet överserverade personer.
- Antalet rapporter om LOB (Lagen om omhändertagande av berusade personer) från polis i närhet av krogarna.
- Antalet bråk/ingripanden som rapporteras av polis i närhet av krogarna.
- Antalet anmälda klagomål om störningar/höga ljudnivåer till hälsoavdelningen på miljökontoret.

⁴ Stockwell, T., Chikritzhs, T. Do relaxed trading hours for bars and clubs mean more relaxed drinking? A review of international research on the impacts of changes to permitted hours of drinking. *Crime Prev Community Saf* 11, 153–170 (2009). <https://doi.org/10.1057/cpcs.2009.11>

⁵ de Goeij, M. C., Veldhuizen, E. M., Buster, M. C., & Kunst, A. E. (2015). The impact of extended closing times of alcohol outlets on alcohol-related injuries in the nightlife areas of Amsterdam: a controlled before-and-after evaluation. *Addiction* (Abingdon, England), 110(6), 955–964. <https://doi.org/10.1111/add.12886>

- Antalet ansökningar som inkommit för att servera mellan 02:00 – 03:00 samt hur många som fått godkänt.
-

§ 35

MRN/2023:7

Reviderade riktlinjer för alkoholservice samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering i Eskilstuna

Beslut

Miljö- och räddningstjänstnämnden föreslår kommunfullmäktige att:

1. Fastställa revideringar av Eskilstuna kommuns riktlinjer för alkoholservice samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering.
2. Inom Eskilstuna stadskärna ges MRN möjlighet att under 1 års tid på prov kunna medge alkoholservice inomhus till kl. 03.00. Stadskärnans begränsning framgår av karta i riktlinjen.

Reservationer

Susanne Henning Aihonen (KD) reserverar sig mot beslutet i punkt 2.

Murat Tosun och Anders Kullstam (C) lämnar skriftlig reservation (bilaga A)

Alar Kuutmann (V) lämnar skriftlig reservation (bilaga B)

Beskrivning av ärendet

Alkohollagen (2010:1622) föreskriver att kommunen ska ha riktlinjer. Förslag till nya riktlinjer bifogas. De nya riktlinjerna föreslås gälla så snart som möjligt. Det nya förslaget till riktlinjer ersätter de riktlinjer som antogs av kommunfullmäktige den 12 december 2019 §12.

En kommun ska enligt alkohollagen ha riktlinjer där det framgår hur kommunen tillämpar gällande lagstiftning för tillståndsgivning och tillsyn vid service av alkohol. Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra för krögare och allmänhet vad som gäller och även ligga till grund för tillståndsgivning och tillsyn. Riktlinjerna ska revideras minst året efter ett valår varför det nu har skett en översyn av dokumentet.

Förslaget till reviderade riktlinjer har under början av året varit ute på remiss till totalt 11 st berörda nämnder och organisationer. Miljö- och räddningstjänstnämnden har mottagit 10 st svar på remissen. Inkomna yttranden sammanfattas nedan och bifogas även i sin helhet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Polisen

Frågan som polismyndigheten berör i sitt yttrande gäller utökning av serveringstid inom Eskilstuna stadskärna, på prov under 1 års tid, inomhus fram till kl. 03.00. Enligt remissvar motsätter sig polisen förslag om 03-tid med motivering att de ser en stor risk för ökad belastning på polisen och en negativ inverkan på brottsutvecklingen i centrum och närliggande stadsdelar.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden belyser i sitt remissvar att det är viktigt att ta hänsyn till Barnkonventionen och att alltid se till barnens bästa. De vill att det ska vara en noggrann prövning i tillståndsgivningen för alla idrottsplatser med restriktiv hållning för att minska alkoholens skadeverkningar. Nämnden föreslår vidare att i denna rutin ska Barnkonventionens princip om barnets bästa alltid prövas.

Hotell- och restaurangföreningen

Är positiva till att införa serveringstid till kl. 03.00 och vill utöka centrumytan till hela kommunen. De anser även att serveringstillstånd på idrottsanläggningar ska ses över. Tycker att folköl ska kunna serveras på läktarplats.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten har inga kommentarer eller synpunkter på inskickade handlingar i ärendet.

Destination Eskilstuna

Destination Eskilstunas remissvar tar upp att en översyn av riktlinjerna samt en kategorisering av olika nivåer av evenemang och evenemangsplatser som tillstyrker ökade möjligheter till utskänkning, vore att skapa bättre förutsättningar för såväl lokal besöksnäring som elitidrotten i Eskilstuna samt fortsatt främja utvecklingen av Eskilstuna som kultur- och evenemangsstad. Tillstyrker förslaget av utökad serveringstid till kl. 03.00 inom det i riktlinjerna utmärkta området. Det möjliggör längre öppethållande för verksamheter samt sprider ut antalet besökare som rör sig nattetid i stadskärnan.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden för i sitt remissvar fram att det är viktigt att underlätta för företagandet och ha ett ökat fokus på nattekonomin för att skapa en levande och attraktiv stadskärna. De ställer sig positiva till serveringstid kl. 03.00 men vill se en konsekvensanalys kring detta.

Socialnämnden

Ställer sig positiva till förlängda öppettider för restauranger på försök under ett år, enligt riktlinjernas intentioner. I kommuner där man har utökat med förlängda öppettider har man sett positiva tendenser med minskat krogrelaterat våld då hemgången har glesats ut. Vill därför pröva om längre öppettider kan bidra till detta. När det gäller alkoholservering i våra kommunala anläggningar är de tydliga med att alkoholservering

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

ej ska ske inne på arenor eller anläggningar där det pågår barn- och ungdomsevenemang. Alkoholservering kan ske på avgränsade ytor, dock enbart vid senioridrott, konserter och mässor som riktar sig mot en senior målgrupp. Det är av vikt att utvärdera förändringen med serveringstider och i förväg skapa mätbara indikatorer som kan följa utvecklingen från början.

Torshälla stads nämnd

Vill ha remisser i alla ärenden rörande serveringstillstånd i Torshälla. I övrigt håller de med stadsbyggnadsnämnden och kultur och fritidsnämndens yttrande.

Länsstyrelsen Södermanland

Länsstyrelsen kommenterar inte hela dokumentet, men de gör flera påpekanden som de menar förbättrar strukturen i förslaget till riktlinjer. Att länsstyrelsen har tillsyn i länet och ska bistå med råd innebär inte att råden är bindande.

Miljökontoret (Hälsoskyddsfunktionen)

Hälsoskyddsfunktionen på miljökontoret har i sitt remissvar tagit upp att utökade öppettider till kl. 03.00 kan medföra ökade risker för människors hälsa både för kroggäster och för närboende. De ser en risk att antalet klagomål från närboende ökar om serveringstider utökas och det är viktigt att det finns en god balans mellan att erbjuda en säker, attraktiv bostadsmiljö och att samtidigt vara en attraktiv stad för verksamheter.

Eskilstuna Idrottsföreningars Samarbetsorganisation

Har inte yttrat sig.

Beskrivning av revideringarna

Här följer en sammanfattning av de viktigaste ändringar som har gjorts i det reviderade dokumentet med riktlinjerna. Många ändringar är förtydliganden eller av ren redaktionell karaktär och beskrivs inte i sammanfattningen nedan.

Förändringar i serveringstider

- Öppettiden på uteserveringar i Eskilstuna stads kärna föreslås återgå till tidigare klockslag 02.00 för nya serveringstillstånd. På väl avgränsade uteserveringar i Eskilstunas stads kärna, med markupplåtelse, kan serveringstid beslutas till kl. 02.00 under perioden 1 april till 30 september. Övriga månader kan serveringstid beslutas till kl. 24.00.
- Utanför tätbebyggt område kan serveringstid inomhus beslutas till kl. 03.00.

Förändringar i riktlinjer för provsmakning

- Mängderna för provsmakning av alkoholdrycker har förändrats till en något större volym, dock finns en maximal mängd/person och tillfälle.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Förändringar kring idrottsanläggningar och idrottsevenemang

- Alkoholservering kan medges på befintlig restaurang eller på väl avgränsad yta, dock ej på läktarplats eller foajé.

Revideringarnas konsekvenser

I gällande riktlinjer gjordes en ändring av öppettiden för uteserveringar i Eskilstunas stadskärna för de som söker nytt serveringstillstånd. Konsekvensen av denna ändring har skapat en oförutsedd orättvisa i konkurrensen mellan tillståndshavarna då de med befintliga serveringstillstånd får ha öppet till kl. 02.00 medan de som söker ett nytt tillstånd endast får ha öppet till kl. 01.00. I denna översyn av riktlinjerna har vi nu justerat öppettiden så att det ska vara kl. 02.00 som gäller för alla tillståndshavare inom stadskärnan. Det innebär dock att befintliga tillståndshavare med serveringstid till kl. 01.00 som önskar utöka serveringstiden till kl. 02.00, behöver ansöka om utökad serveringstid.

Inom det område som benämns "utanför tätbebyggt område" i riktlinjerna kan serveringstid beviljas inomhus till senast kl. 03.00 vilket är en förlängning från tidigare kl. 02.00. Förlängningen i öppettid bedöms inte medföra några olägenheter med tanke på avstånd till närboende och det kommer fortfarande göras en prövning i varje enskilt fall när serveringstiden ska beslutas.

Justeringen av volymer för provsmakning har ökats då mängd/prov på öl upplevdes vara för liten för att ge en tillfredsställande smakupplevelse. Ändringen ligger i linje med hur många andra kommuner har gjort de senaste åren.

Vad gäller idrottsevenemang föreslås att alkoholservering kan medges på befintlig restaurang eller på väl avgränsad yta, dock ej på läktarplats eller foajé. I befintliga riktlinjer har detta inte medgetts. Skälet till ändringen är att kunna ge Eskilstunas föreningar med idrottsevenemang på elitnivå som drar vuxen publik samma förutsättningar som finns i andra kommuner. Servering av alkohol ska ske under reglerade och ansvarsfulla former och med respekt för yngre publik såsom lagstiftningen föreskriver utan att de påverkar föreningsstödet för ungdomsverksamheten. Syftet är att stärka det lokala föreningslivets ekonomi och konkurrenskraft.

Yrkande

Geerth Gustavsson (S), Ann Berglund (M) och Susanne Bergqvist (SD) yrkar bifall till miljökontorets förslag till beslut.

Susanne Henning Aihonen (KD), Anders Kullstam (C) och Alar Kuutmann (V) yrkar bifall till miljökontorets förslag till beslut men avslag på förslaget om alkoholservering inomhus till kl. 03.00.

Alar Kuutmann (V) yrkar avslag på nya formuleringen sid 11, tredje stycket i styrdokumentet samt sid 5 första stycket.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Propositionsordning

Ordförande finner att det finns följande förslag till beslut:

- Geerth Gustavssons (S) med fleras yrkande om bifall till miljökontorets förslag.
- Susanne Henning Aihonens (KD), Anders Kullstams (C) och Alar Kuutmanns (V) yrkande om avslag om alkoholservering inomhus till kl. 03.00.
- Alar Kuutmanns (V) yrkande om avslag på nya formuleringen sid 11, tredje stycket i styrdokumentet samt sid 5 första stycket.

Ordförande föreslår en propositionsordning som innebär att de tre förslagen ställs mot varandra. Miljö- och räddningstjänstnämnden godkänner propositionsordningen.

Ordförande ställer proposition på de tre förslagen och finner att Miljö- och räddningstjänstnämnden beslutar enligt Geerth Gustavssons (S) med fleras yrkande om bifall till miljökontorets förslag.

Bifogas:
Reviderade riktlinjer
Inkomna yttranden

Skickas till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Miljö- och räddningstjänstnämnden

Förslag till beslut om reviderade riktlinjer för alkoholservice samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering i Eskilstuna

Förslag till beslut

Miljö- och räddningstjänstnämnden föreslår kommunfullmäktige att:

1. Fastställa revideringar av Eskilstuna kommuns riktlinjer för alkoholservice samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering.
2. Inom Eskilstuna stadskärna ges MRN möjlighet att under 1 års tid på prov kunna medge alkoholservice inomhus till kl 03.00. Stadskärnans begränsning framgår av karta i riktlinjen.

Beskrivning av ärendet

Alkohollagen (2010:1622) föreskriver att kommunen ska ha riktlinjer. Förslag till nya riktlinjer bifogas. De nya riktlinjerna föreslås gälla så snart som möjligt. Det nya förslaget till riktlinjer ersätter de riktlinjer som antogs av kommunfullmäktige den 12 december 2019 §12.

En kommun ska enligt alkohollagen ha riktlinjer där det framgår hur kommunen tillämpar gällande lagstiftning för tillståndsgivning och tillsyn vid service av alkohol. Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra för krögare och allmänhet vad som gäller och även ligga till grund för tillståndsgivning och tillsyn. Riktlinjerna ska revideras minst året efter ett valår varför det nu har skett en översyn av dokumentet.

Förslaget till reviderade riktlinjer har under början av året varit ute på remiss till totalt 11 st berörda nämnder och organisationer. Miljö- och räddningstjänstnämnden har mottagit 10 st svar på remissen. Inkomna yttranden sammanfattas nedan och bifogas även i sin helhet.

Polisen

Frågan som polismyndigheten berör i sitt yttrande gäller utökning av serveringstid inom Eskilstuna stadskärna, på prov under 1 års tid, inomhus fram till kl. 03.00. Enligt remissvar motsätter sig polisen förslag om 03-tid med motivering att de ser en stor risk för ökad belastning på polisen och en negativ inverkan på brottsutvecklingen i centrum och närliggande stadsdelar.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden belyser i sitt remissvar att det är viktigt att ta hänsyn till Barnkonventionen och att alltid se till barnens bästa. De vill att det ska vara en noggrann prövning i tillståndsgivningen för alla idrottsplatser med restriktiv hållning för att minska alkoholens skadeverkningar. Nämnden föreslår vidare att i denna rutin ska Barnkonventionens princip om barnets bästa alltid prövas.

Hotell- och restaurangföreningen

Är positiva till att införa serveringstid till kl. 03.00 och vill utöka centrumytan till hela kommunen. De anser även att serveringstillstånd på idrottsanläggningar ska ses över. Tycker att folköl ska kunna serveras på läktarplats.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten har inga kommentarer eller synpunkter på inskickade handlingar i ärendet.

Destination Eskilstuna

Destination Eskilstunas remissvar tar upp att en översyn av riktlinjerna samt en kategorisering av olika nivåer av evenemang och evenemangsplatser som tillstyrker ökade möjligheter till utskänkning, vore att skapa bättre förutsättningar för såväl lokal besöksnäring som elitidrotten i Eskilstuna samt fortsatt främja utvecklingen av Eskilstuna som kultur- och evenemangsstad. Tillstyrker förslaget av utökad serveringstid till kl. 03.00 inom det i riktlinjerna utmärkta området. Det möjliggör längre öppethållande för verksamheter samt sprider ut antalet besökare som rör sig nattetid i stadskärnan.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden för i sitt remissvar fram att det är viktigt att underlätta för företagandet och ha ett ökat fokus på nattekonomin för att skapa en levande och attraktiv stadskärna. De ställer sig positiva till serveringstid kl. 03.00 men vill se en konsekvensanalys kring detta.

Socialnämnden

Ställer sig positiva till förlängda öppettider för restauranger på försök under ett år, enligt riktlinjernas intentioner. I kommuner där man har utökat med förlängda öppettider har man sett positiva tendenser med minskat krogrelaterat våld då hemgången har glesats ut. Vill därför pröva om längre öppettider kan bidra till detta. När det gäller alkoholservering i våra kommunala anläggningar är de tydliga med att alkoholservering ej ska ske inne på arenor eller anläggningar där det pågår barn- och ungdomsevenemang. Alkoholservering kan ske på avgränsade ytor, dock enbart vid senioridrott, konserter och mässor som riktar sig mot en senior målgrupp. Det är av

vikt att utvärdera förändringen med serveringstider och i förväg skapa mätbara indikatorer som kan följa utvecklingen från början.

Torshälla stads nämnd

Vill ha remisser i alla ärenden rörande serveringstillstånd i Torshälla. I övrigt håller de med stadsbyggnadsnämnden och kultur och fritidsnämndens yttrande.

Länsstyrelsen Södermanland

Länsstyrelsen kommenterar inte hela dokumentet, men de gör flera påpekanden som de menar förbättrar strukturen i förslaget till riktlinjer. Att länsstyrelsen har tillsyn i länet och ska bistå med råd innebär inte att råden är bindande.

Miljökontoret (Hälsoskyddsfunktionen)

Hälsoskyddsfunktionen på miljökontoret har i sitt remissvar tagit upp att utökade öppettider till kl. 03.00 kan medföra ökade risker för människors hälsa både för kroggäster och för närboende. De ser en risk att antalet klagomål från närboende ökar om serveringstider utökas och det är viktigt att det finns en god balans mellan att erbjuda en säker, attraktiv bostadsmiljö och att samtidigt vara en attraktiv stad för verksamheter.

Eskilstuna Idrottsföreningars Samarbetsorganisation

Har inte yttrat sig.

Beskrivning av revideringarna

Här följer en sammanfattning av de viktigaste ändringar som har gjorts i det reviderade dokumentet med riktlinjerna. Många ändringar är förtydliganden eller av ren redaktionell karaktär och beskrivs inte i sammanfattningen nedan.

Förändringar i serveringstider

- Öppettiden på uteserveringar i Eskilstuna stadskärna föreslås återgå till tidigare klockslag 02.00 för nya serveringstillstånd. På väl avgränsade uteserveringar i Eskilstunas stadskärna, med markupplåtelse, kan serveringstid beslutas till kl. 02.00 under perioden 1 april till 30 september. Övriga månader kan serveringstid beslutas till kl. 24.00.
- Utanför tätbebyggt område kan serveringstid inomhus beslutas till kl. 03.00.

Förändringar i riktlinjer för provsmakning

- Mängderna för provsmakning av alkoholdrycker har förändrats till en något större volym, dock finns en maximal mängd/person och tillfälle.

Förändringar kring idrottsanläggningar och idrottsevenemang

- Alkoholservice kan medges på befintlig restaurang eller på väl avgränsad yta, dock ej på läktarplats eller foajé.

Revideringarnas konsekvenser

I gällande riktlinjer gjordes en ändring av öppettiden för uteserveringar i Eskilstunas stadskärna för de som söker nytt serveringstillstånd. Konsekvensen av denna ändring har skapat en oförutsedd orättvisa i konkurrensen mellan tillståndshavarna då de med befintliga serveringstillstånd får ha öppet till kl. 02.00 medan de som söker ett nytt tillstånd endast får ha öppet till kl. 01.00. I denna översyn av riktlinjerna har vi nu justerat öppettiden så att det ska vara kl. 02.00 som gäller för alla tillståndshavare inom stadskärnan. Det innebär dock att befintliga tillståndshavare med serveringstid till kl. 01.00 som önskar utöka serveringstiden till kl. 02.00, behöver ansöka om utökad serveringstid.

Inom det område som benämns "utanför tätbebyggt område" i riktlinjerna kan serveringstid beviljas inomhus till senast kl. 03.00 vilket är en förlängning från tidigare kl. 02.00. Förlängningen i öppettid bedöms inte medföra några olägenheter med tanke på avstånd till närboende och det kommer fortfarande göras en prövning i varje enskilt fall när serveringstiden ska beslutas.

Justeringen av volymer för provsmakning har ökats då mängd/prov på öl upplevdes vara för liten för att ge en tillfredsställande smakupplevelse. Ändringen ligger i linje med hur många andra kommuner har gjort de senaste åren.

Vad gäller idrottsevenemang föreslås att alkoholserving kan medges på befintlig restaurang eller på väl avgränsad yta, dock ej på läktarplats eller foajé. I befintliga riktlinjer har detta inte medgetts. Skälet till ändringen är att kunna ge Eskilstunas föreningar med idrottsevenemang på elitnivå som drar vuxen publik samma förutsättningar som finns i andra kommuner. Servering av alkohol ska ske under reglerade och ansvarsfulla former och med respekt för yngre publik såsom lagstiftningen föreskriver utan att de påverkar föreningsstödet för ungdomsverksamheten. Syftet är att stärka det lokala föreningslivets ekonomi och konkurrenskraft.

MILJÖ- OCH RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRVALTNINGEN

Maria Hansson
Enhetschef alkohol- och livsmedelsenheten

Bifogas:
Reviderade riktlinjer
Inkomna yttranden

Skickas till:
Kommunstyrelsen

Reservation avseende MRN/2023:7

Förslag till riktlinjer vid servering, Serveringstider

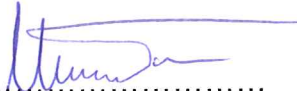
Vi reserverar oss mot beslutet beträffande riktlinjerna enligt punkt 2. Inomhus i Eskilstuna stadskärna och utanför tätbebyggt område.

Vi förordar tider med servering till klockan 02.00 enligt polisens, Centerpartiets reservation i socialnämnden samt miljökontorets remissvar.

Vi i Centerpartiet betonar att som ett liberalt parti är vi inte emot en utveckling där Eskilstuna kommun i framtiden kan ha utökad serveringstid men inte i det läget som vår stad befinner sig i nu.

I vårt beslut har vi tagit hänsyn till polisens yttrande och ser samarbetet med polisen som extra viktigt.

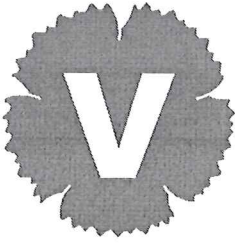
Eskilstuna 2023-04-26

.....
Murat Tosun

.....
Anders Kullstam

Bilaga B

§ 35

2023-04-26

Reservation

Miljö- och räddningstjänstnämnden Eskilstuna

Ärende: MRN/2023:7

Dnr:

Förslag till beslut om reviderade riktlinjer för alkoholserving samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering

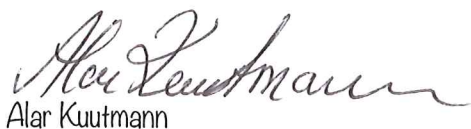
Vänsterpartiet ansluter sig till Miljö- och Räddningstjänstnämndens förslag till nya alkoholriktlinjer med några viktiga undantag.

I huvudsak förordar vi den skrivning som Miljö- och Räddningstjänstförvaltningen lade fram inför nämnden tidigare i år, en skrivning som låg nära de nu gällande riktlinjerna. Detta blev föremål för ändringar under sittande nämnd från den politiska majoriteten.

För det första yrkar vi på att öppettiderna för barer, pubar och restauranger ej förlängs. Tillgängligheten till alkohol under längre tid kan ej främja ordningen på stan, vilket inte minst polismyndigheten lyfter fram i sitt remissvar. Stängningsdags förblir alltså 02.00.

För det andra motsätter vi oss den glidning i villkoren för att stadigvarande servera alkohol i samband med idrottsevenemang de nya riktlinjerna föreslår. Här inför den politiska majoriteten möjligheten att *på väl avgränsad yta i direkt anslutning till befintlig restaurang* servera alkohol vilket ej ska gälla för evenemang med barn och ungdom. Här vill Vänsterpartiet hävda att senioridrotten på elitnivå och lägre nivå är att betrakta som familje-evenemang där barnfamiljer brukar ses som en angelägen publik målgrupp. Vi yrkar på att de stadigvarande serveringstillstånden även fortsättningsvis är bundna till respektive restaurangs yta.

För det tredje yrkar vi på att meningen i Inledningen *"Det ska finnas restauranger och nöjesställen där människor kan träffas, äta, dricka och umgås såväl till vardags som till fest"* utgår. Vi ansluter oss till Länsstyrelsens åsikt att detta inte ligger i lagstiftarens intentioner vad gäller kommunernas rätt till egna riktlinjer. De fullt legitima önskingarna för hur en kommuns restaurang- och nöjesliv ska upplevas har många andra kommunala organ ett uppdrag att beskriva. Miljö- och räddningstjänstnämnden som myndighets- och tillsynsnämnd har via alkohollagen ett annat uppdrag och ansvar.

Alar Kuutmann

Vänsterpartiet Eskilstuna

2023-04-26

STYRDOKUMENT

Riktlinjer för alkoholserving samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering

Beslutad när	
Beslutad av	Kommunfullmäktige
Diarienummer	
Ersätter	KF beslut 2019-12-12, §
Gäller för	Miljö- och räddningstjänstnämnden (MRN)
Gäller fr.o.m.	
Gäller t.o.m.	Tillsvidare
Dokumentansvarig	Enhetschef miljökontoret med ansvar för arbetet enligt alkohollagen
Uppföljning	Vid behov. Revidering efter nyval, vart fjärde år

Program

Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett visst område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder. Program ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Plan

En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer. Den ska vara tidsbegränsad och beslutas av kommunfullmäktige.

Policy

En policy är ett styrande dokument som ska visa ett övergripande förhållningssätt och som ska tjäna som vägledning inom ett område, med angivande av övergripande mål och värden som ska eftersträvas. Policys ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinje

En riktlinje är ett styrande dokument som ska säkerställa ett korrekt agerande och god kvalitet i handläggning och utförande. Riktlinjer ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Ämnesområde och bakgrund

Lagstiftaren har i alkohollagen (2010:1622) beslutat om att kommunerna ska ha riktlinjer. Statens folkhälsoinstitut (FHI) har tagit fram en modell för hur de kommunala riktlinjerna för alkoholserving ska utformas. Modellen är uppdaterad den 15 maj 2020 av Folkhälsomyndigheten (FoHM). Bakgrunden är att de riktlinjer som finns skiljer sig mycket åt i fråga om omfattning, detaljnivå och aktualitet. Nedanstående riktlinjer är framtagna enligt FHI/FoHM:s modell att gälla för Eskilstuna kommun.

Av 8 kap. 9 § i alkohollagen (2010:1622) framgår att kommunen ska informera om vad som gäller enligt alkohollagen och tillhörande föreskrifter och att kommunen ska ta fram riktlinjer för hur alkohollagen ska tillämpas lokalt.

Kommunerna ska ha tydliga riktlinjer som bland annat redogör för vilken hänsyn till lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsprovningen.

Eskilstuna kommuns riktlinjer är politiskt förankrade och beslutade av kommunfullmäktige. Riktlinjerna publiceras på kommunens webbplats så att allmänheten enkelt kan ta del av dem. Riktlinjerna ska spegla kommunens uppfattning och ambitionsnivå. De ska revideras regelbundet, dock minst året efter varje valår.

Alkohollagen utgör en viktig del av alkoholpolitiken och reglerar bestämmelserna om när, var och hur servering av alkoholdrycker får ske. Alkohollagen är en skyddslag vilket innebär att den ska begränsa alkoholens skadeverkningar. En utgångspunkt är att sociala hänsyn och skyddet för människors hälsa alltid går före företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn.

I Eskilstuna kommun ska alkoholserving ske på ett ansvarsfullt och seriöst sätt och restaurangbranschen ska kunna konkurrera på lika villkor.

Riktlinjer för alkoholservice samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering

Innehåll

STYRDOKUMENT	1
Riktlinjer för alkoholservice samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering.....	1
Ämnesområde och bakgrund.....	1
Riktlinjer för alkoholservice samt för försäljning/servering av folköl enligt alkohollagen, gällande lagstiftning och annan rättslig reglering.....	3
Innehåll.....	3
Inledning.....	5
Riktlinjernas mål och syfte.....	5
Hur riktlinjerna ska användas	6
Alkohollagen – en skyddslag	6
Ansökan och handläggning.....	6
När krävs ett serveringstillstånd?.....	6
Kriterier vid prövning av ansökan	6
Handläggningstider vid ansökan	7
Rättsregel.....	7
Riktlinjer.....	7
Kommunens informationsskyldighet med mera.....	8
Rättsregel.....	8
Riktlinjer.....	8
Remissyttranden.....	9
Rättsregel.....	9
Riktlinjer.....	9
Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl.....	10
Rättsregel.....	10
Riktlinjer.....	10
Kommunens tillsynsverksamhet	12
Rättsregel.....	12
Riktlinjer.....	12
Avgifter för tillståndsprövning samt tillsynsavgifter	13
Rättsregel.....	13

Riktlinjer.....	13
Riktlinjer vid servering.....	13
Serveringstider.....	15
Rättsregel.....	15
Riktlinjer.....	15
Ordning och nykterhet	17
Rättsregel.....	17
Riktlinjer.....	17
Uteserveringar	18
Rättsregel.....	18
Riktlinjer.....	18
Gemensamt serveringsutrymme.....	19
Rättsregel.....	19
Riktlinjer.....	19
Villkor vid meddelande av serveringstillstånd.....	19
Rättsregel.....	19
Riktlinjer.....	19
Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap	20
Rättsregel.....	20
Riktlinjer.....	20
Folköl.....	20
Rättsregel.....	20
Riktlinjer.....	21

Inledning

Eskilstuna är en attraktiv kommun där såväl boende som besökare ska känna sig trygga och trivas. Det ska finnas restauranger och nöjesställen där människor kan träffas, äta, dricka och umgås såväl till vardags som till fest.

Lagstiftaren har i alkohollagen (2010:1622) beslutat om att kommunerna ska ha riktlinjer. Statens folkhälsoinstitut (FHI) har tagit fram en modell för hur de kommunala riktlinjerna för alkoholserving ska utformas. Modellen är uppdaterad den 15 maj 2020 av Folkhälsomyndigheten (FoHM). Bakgrunden är att de riktlinjer som finns skiljer sig mycket åt i fråga om omfattning, detaljnivå och aktualitet. Nedanstående riktlinjer är framtagna enligt FHI/FoHM:s modell att gälla för Eskilstuna kommun.

Av 8 kap. 9 § i alkohollagen (2010:1622) framgår att kommunen ska informera om vad som gäller enligt alkohollagen och tillhörande föreskrifter och att kommunen ska ta fram riktlinjer för hur alkohollagen ska tillämpas lokalt.

Kommunerna ska ha tydliga riktlinjer som bland annat redogör för vilken hänsyn till lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsprövningen.

Eskilstuna kommuns riktlinjer är politiskt förankrade och beslutade av kommunfullmäktige. Riktlinjerna publiceras på kommunens webbplats så att allmänheten enkelt kan ta del av dem. Riktlinjerna ska spegla kommunens uppfattning och ambitionsnivå. De ska revideras regelbundet, dock minst året efter varje valår.

Riktlinjernas mål och syfte

I Eskilstuna ska alkoholserving ske på ett ansvarsfullt och seriöst sätt och restaurangbranschen ska kunna konkurrera på lika villkor.

Att få ett serveringstillstånd innebär ett stort ansvar. I Eskilstuna kommun ska de som har serveringstillstånd leva upp till lagens krav på lämplighet och skötsamhet samt arbeta aktivt med att förebygga brott och minimera störningar till omgivningen som till exempel närboende. Tillståndshavarna ska hålla en hög kunskapsnivå i sin verksamhet och samarbeta med kommunen för att minska alkoholens skadeverkningar.

Samarbete mellan tillståndshavare och kommun eftersträvas för att på bästa sätt uppnå god efterlevnad av alkohollagen, bland annat kan miljökontorets personal informera och ge vägledning då tillståndshavaren så önskar.

Eskilstuna kommun har inte egna regler som avviker från alkohollagen. Eskilstuna kommuns riktlinjer är inte heller så långtgående att de har karaktären av normgivning.

Riktlinjerna ska bidra till:

- minskad konsumtion av alkohol med särskilt fokus på barn, ungdomar och unga vuxna
- att miljöer och arrangemang för barn- och ungdomar är alkoholfria
- att motverka brottslighet och minska våldsbrott i offentlig miljö/krogmiljö
- en förbättrad folkhälsa
- att endast verksamhetsutövare som uppfyller lämplighetskraven ska få tillstånd

- att den som söker tillstånd enkelt ska kunna förutse om den planerade verksamheten kan ges tillstånd
- att ge vägledning vid handläggning och beslut så att ansökningar om serveringstillstånd behandlas lika inom kommunen.

Hur riktlinjerna ska användas

Enligt alkohollagen ska kommunen ha tydliga riktlinjer som talar om vad som gäller när man söker serveringstillstånd. Det ska vara lätt för en verksamhetsutövare att förstå vad som gäller i Eskilstuna kommun och om den planerade verksamheten kan ges tillstånd.

Det räcker inte för Eskilstuna kommun att enbart hänvisa till riktlinjerna som grund för att avslå en ansökan om serverings- eller provsmakningstillstånd. Det måste också finnas konkreta omständigheter som talar mot att tillståndet kan ges, exempelvis polisens remissyttranden.

Riktlinjerna kompletteras varje år med en tillsynsplan. Planen ska mer konkret redogöra för kommunens planerade tillsynsarbete, till exempel omfattningen på tillsynen och vilka andra myndigheter som ska delta. Utöver den planerade tillsynen kan tillsyn även ske då miljökontoret bedömer att det finns skäl för detta.

Alkohollagen – en skyddslag

Alkohollagen utgör en viktig del av alkoholpolitiken och reglerar bestämmelserna om när, var och hur servering av alkoholdrycker får ske. Alkohollagen är en skyddslag vilket innebär att den ska begränsa alkoholens skadeverkningar. En utgångspunkt är att sociala hänsyn och skyddet för människors hälsa alltid går före företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn.

Ansökan och handläggning

När krävs ett serveringstillstånd?

För att få servera spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat krävs ett serveringstillstånd som utfärdas av den kommun där serveringsstället är beläget.

Serveringstillstånd krävs dock inte om serveringen uppfyller samtliga följande tre kriterier:

- Avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer
- Sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna och
- Äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.

Kriterier vid prövning av ansökan

En ansökan om serveringstillstånd bedöms utifrån alkohollagens krav. Av 8 kap. 12 § alkohollagen framgår att servering endast får meddelas den som visar att hen med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden är lämplig att utöva verksamheten. Det är

också ett krav att den som söker serveringstillstånd visar att den har kunskaper inom lagstiftningen. Det gör man genom att genomföra ett kunskapsprov hos miljökontoret.

Av 8 kap. 15 § alkohollagen framgår att serveringen ska ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat. Serveringsstället ska enligt 8 kap. 16 § alkohollagen vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt.

Av 8 kap. 17 § alkohollagen framgår att serveringstillstånd får vägras även om de grundläggande kraven om lämplighet och lokal är uppfyllda om serveringen kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

Det finns ingen generell rätt att få serveringstillstånd. Kommunen ska bedöma om serveringen kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

En ansökan om stadigvarande serveringstillstånd får enligt 8 kap. 11 § alkohollagen inte bifallas utan att Polismyndighetens yttrande har inhämtats. Polismyndighetens yttrande ska även inhämtas när det gäller tillfälliga arrangemang till allmänheten. Polismyndighetens synpunkter ska inhämtas vid ansökan om tillstånd för slutna sällskap samt vid ansöknings- och anmälningsärenden där miljökontoret bedömer att polismyndighetens yttrande behövs inför beslut.

Handläggningstider vid ansökan

Rättsregel

Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Riktlinjer

Beslut om serveringstillstånd fattas enligt miljö- och räddningstjänstnämndens delegationsordning. Beslut enligt alkohollagen justeras oftast fyra (4) arbetsdagar efter sammanträdesdatumet men det kan ta upp till 14 dagar. Tillståndsbevis ska därefter skrivas ut senast tre (3) arbetsdagar efter justeringsdagen om ansökan är komplett och tillståndshavaren så önskar.

Handläggningstider räknas från den dag ansökan är komplett till den dag som tillstånd meddelas. Vår målsättning gällande handläggningstider är följande:

- Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd handläggs inom 14 veckor.
- Ansökan om tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten handläggs inom sex (6) veckor.
- Ansökan om tillfälligt tillstånd slutet sällskap handläggs inom två (2) veckor.
- Förändring i serveringstillstånd, exempelvis utökad serveringstid eller utvidgad serveringsyta handläggs inom två (2) veckor.
- Anmälningsärenden enligt alkohollagen, exempelvis catering och provsmakning, handläggs inom två (2) veckor.

- Anmälning om större bolagsändring där penningtransaktioner sker, handläggs inom 14 veckor.
- Anmälning om mindre bolagsändring där inga penningtransaktioner sker, handläggs inom sex (6) veckor.

Vi vill understryka att exemplen ovan är kommunens målsättning. I enskilda ärenden kan handläggningstiderna vara längre med anledning av svårighetsgraden i det enskilda fallet eller förhållanden i ärendet.

I Eskilstuna kommun beslutas ärenden enligt alkohollagen genom delegationsbeslut av miljöinspektör eller av Miljö- och räddningstjänstnämnden (MRN). Vid beslut som fattas av MRN ska miljöinspektören lämna in handlingar och underlag till beslutet, senast två till tre veckor innan sammanträdesdatum. Omedelbar justering ska bara ske undantagsvis.

Efter att nämndens beslut justerats ska beslutet läggas in i det verksamhetssystem som används vid handläggning av ärenden enligt alkohollagen. Detta ska ske senast tre dagar efter att paragrafen har justerats.

Kommunens informationsskyldighet med mera

Rättsregel

Enligt 8 kap. 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Riktlinjer

Dessa riktlinjer ska ses som information tillsammans med den information som finns på Eskilstuna kommuns webbplats. Dessutom ger Eskilstuna kommuns miljöinspektörer information och vägledning vid personliga möten, via telefon och e-post.

Nedanstående riktlinjer för serveringstillstånd gäller i Eskilstuna kommun.

- En tillsynsplan skrivs årligen.
- Utbildning i metoden *Ansvarsfull alkoholserving* genomförs en gång per år.
- Kommunen jobbar tillsammans med tillståndshavare och Polismyndigheten med metoden *Krogar mot knark*.
- Träffar genomförs årligen med Eskilstuna kommuns tillståndshavare.
- Ansöknings- och anmälningsblanketter finns att hämta på kommunens webbplats, www.eskilstuna.se.
- Kunskapsprov kan avläggas när ansöknings- eller anmälningshandlingar inlämnats.
- Efter tre misslyckade prov ges avslag på ansökan. Sökande får därefter lämna in en ny ansökan och en ny avgift tas då ut. Nedsättning av avgift kan ske efter individuell bedömning i varje enskilt ärende.
- Kunskapsprov kan göras av person som ansöker om serveringstillstånd och av person som ingår i bolag/enskild firma/förening som innehar serveringstillstånd.
- Resultat av kunskapsprov ges så snart som möjligt efter genomfört prov.
- Vid kunskapsprov anlitas auktoriserad tolk vid behov.
- Miljökontoret ska tillse att rutinerna kring proven sker i enlighet med FoHM:s föreskrifter (2014:7).

- Bekräftelse på att ansökan/anmälan inkommit ska sändas till sökanden/anmälaren inom 14 dagar. Bekräftelsen ska innehålla information om vad som behöver kompletteras, aktuell taxa samt handläggningstid för aktuellt ärende.
- När ansökan är komplett ska detta meddelas sökanden.
- Efter utförd tillsyn ska alltid tillsynsrapport skickas till tillståndsinnehavaren respektive den som bedriver detaljhandel/servering av folköl.
- Då föreningar beviljas stadigvarande serveringstillstånd så kan det påverka möjligheterna att få föreningsbidrag i samma omfattning som innan serveringstillstånd meddelades.

Remissyttranden

Rättsregel

Enligt 8 kap. 11 § alkohollagen ska kommunen hämta in polisens yttrande vid en prövning av ett stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till ett slutet sällskap. Kommunen ska också hämta in polisens yttrande vid en prövning av tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten, om det inte rör sig om ett litet arrangemang. Enligt 8 kap. 16 § ska också de lokaler som används för stadigvarande servering vara brandsäkra. Brandsäkerheten kan också vara något som kommunen behöver beakta när de prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

Riktlinjer

I samband med prövning av serveringstillstånd skickas remisser till andra berörda myndigheter. Samtliga remissinstansers yttranden väger tungt vid handläggningen av ärendet. Synpunkter från närboende/grannar samt hyresvärd ska också vägas in i ärendet.

Eskilstuna kommun lämnar även svar på remisser till Spelinspektionen och till andra kommuner.

Till följande myndigheter skickas, efter bedömning av miljökontoret, en remiss vid ansökan om serveringstillstånd, ändring av serveringstillstånd samt anmälan om ändringar i befintliga serveringstillstånd:

- Polismyndigheten som yttrar sig över sökandenbolaget, de personer som företräder bolaget, eventuellt andra personer med betydande inflytande, lämplighet för verksamheten (vandel), serveringstider, förhållanden i det område sökande vill etablera sin serveringsverksamhet samt eventuella krav på förordnade ordningsvakter.
- Socialnämnden ska ges möjlighet att yttra sig över ansökningar om serveringstillstånd, vad gäller stadigvarande tillstånd samt tillfälliga tillstånd till allmänheten om det på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa och att det därför finns skäl att vägra serveringstillstånd.
- Torshälla stads nämnd ska ges möjlighet att yttra sig över ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd, ansökan om ändringar i befintliga serveringstillstånd samt ansökan om tillfälliga tillstånd till allmänheten och som har geografisk anknytning till Torshälla. Yttrandet ska särskilt ge svar på om det på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller

särskild risk för människors hälsa och att det därför finns skäl att, helt eller delvis, avslå ansökan om serveringstillstånd.

- Skatteverket ska yttra sig om sökanden, de personer som företräder bolaget, personer med betydande inflytande samt eventuellt andra bolag som sökanden är delaktig i, fullgör sina skyldigheter till det allmänna samt vid begäran lämna ett sakkunnighetsutlåtande.
- Kronofogdemyndigheten ska yttra sig om sökanden fullgör sina skyldigheter till det allmänna, om sökanden, de som företräder bolaget, personer med betydande inflytande samt eventuellt andra bolag som sökanden är delaktig i, förekommer i myndighetens register. Dessutom ska de upplysa om eventuellt näringsförbud föreligger.
- Räddningstjänsten ska yttra sig om brandskydd, granska brandskyddsdokumentet och yttra sig om lokalerna är uppförda i enlighet med brandskyddsdokumentationen samt ta ställning till maximalt antal personer som får vistas i lokalen.
- Eskilstuna kommuns sotare ska yttra sig över det som ingår vad gäller deras kompetensområde och det som har betydelse för brandsäkerheten
- Kultur- och fritidsnämnden ska remitteras när sökanden är en ideell förening och då ansökan avser stadigvarande serveringstillstånd.
- Remisser till andra kommuner kan också komma att sändas om sökanden är eller tidigare har varit, delaktig i serveringstillstånd, för att efterhöra om verksamheten enligt alkohollagen har skötts i enlighet med lagstiftarens intentioner.
- Eskilstuna kommun kan vara remissinstans till andra myndigheter.
- Vid anmälan om catering till en lokal som är okänd för miljökontoret skickas en remiss till räddningstjänsten.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Rättsregel

Enligt 8 kap. 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa. Kommunerna bör i alkoholpolitiska program ange vilka kriterier de tillämpar vid bedömningen, för att det ska bli tydligare för dem som ansöker om serveringstillstånd. Kommunen måste dock alltid bedöma samtliga omständigheter i det enskilda fallet.

Riktlinjer

Vid en ansökan om serveringstillstånd gör Eskilstuna kommun en bedömning om den planerade verksamheten kan genomföras utan att det blir en så kallad olägenhet enligt ovan. Ett serveringstillstånd avslås eller delvis avslås om det bedöms att olägenheter riskerar att uppstå.

I varje ärende görs en individuell prövning av rådande omständigheter men för att förebygga störningar till närboende och omgivningen finns nedanstående fastställda kriterier som bedömningen alltid utgår ifrån. I varje enskilt ärende görs en prövning utifrån Barnkonventionens princip om barnets bästa.

Samtliga remissinstansers yttranden väger även tungt vid handläggningen av ärendet.

Nedanstående kriterier används vid bedömningen av olägenheter för ett serveringstillstånd.

Störningar för omgivningen

Störningar för omgivningen och närboende kan vara skäl för avslag, delvis avslag eller inskränkningar i serveringstillståndet avseende serveringstider inom- och utomhus.

Restaurangens inriktning

Restaurangens inriktning (till exempel lunchrestaurang, nattklubb) kan ha betydelse för bedömning om serveringstillstånd ska meddelas eller inte eller om vissa inskränkningar, villkor ska meddelas.

Hänsyn till barn- och ungdomar

Specifika miljöer där tillståndsgivningen bör ske restriktivt är i eller i direkt närhet till skolor, fritidsgårdar, idrottsanläggningar samt i andra miljöer där många barn- och ungdomar samlas. Undantaget är restaurangskolor och liknande verksamheter.

Livsmedelsbutik och gatukök

En livsmedelsbutik, gatukök eller liknande inrättning utan matsal/avgränsad yta med bord och stolar samt restaurangkök bedöms kunna innebära olägenheter och bedöms inte uppfylla kriterierna för serveringstillstånd enligt alkohollagen.

Idrottsanläggningar och idrottsevenemang

Eskilstuna kommun har en restriktiv syn på alkoholserving i samband med idrottsutövande och särskilt vad gäller barn- och ungdomsidrott.

- Vid stadigvarande alkoholserving:

Eskilstuna kommun begränsar stadigvarande alkoholserving till allmänheten på läktarplats och i foajé i samband med idrottsarrangemang. På väl avgränsade ytor därutöver kan alkoholserving medges efter bedömning i det enskilda fallet. Det innebär att folköl, starköl, vin, andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat kan serveras/säljas vid idrottsevenemang utifrån ovanstående. Ansökan enligt alkohollagen kan avslås med hänvisning till serveringsställets belägenhet eller om det av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

På och i direkt anslutning till idrottsanläggningar, vid idrottsevenemang kan stadigvarande alkoholserving medges på befintlig restaurang alternativt väl avgränsad yta men dock inte på läktarplats eller i foajé.

På en idrottsanläggning utan befintlig restaurang medges inte stadigvarande serveringstillstånd.

- Alkoholserving, tillfälligt tillstånd till slutet sällskap:

Tillfälliga tillstånd om alkoholserving till slutna sällskap kan medges på särskilt avgränsade ytor samt i VIP-loger vid idrottsevenemang i idrottsanläggningar med undantag för läktarplats. Ovanstående gäller inte då det är idrottsevenemang för barn och ungdomar. De alkoholdrycker som kan medges, efter ansökan och beslut, är starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker.

Kommunens tillsynsverksamhet

Rättsregel

Kommunens tillsynsansvar för områdena servering av alkoholdrycker och marknadsföring av alkoholdrycker framgår av 9 kap. 2 och 3 §§ alkohollagen.

Riktlinjer

Kommunen och polismyndigheten är de lokala tillsynsmyndigheterna som ska kontrollera verksamheter med serveringstillstånd. Eskilstuna kommuns tillsynsarbete är uppdelat i förebyggande, inre samt yttre tillsyn.

Eskilstuna kommun har en strategi för tillsyn vid olika typer av serveringstillstånd samt vid folkölsförsäljning/servering av folköl, vilket framgår av tillsynsplanen. Tillsynsplanen återfinns på Eskilstunas webbplats. De uppgifter som har framkommit med anledning av tillsynen ska kommuniceras med tillståndshavaren. Tillståndshavaren ska alltid få skriftlig dokumentation efter genomförd tillsyn. En genomförd tillsyn ska dokumenteras och avslutas.

Förebyggande tillsyn

Med förebyggande tillsyn menas informations- och utbildningsinsatser, till exempel de utbildningar i ansvarsfull alkoholservering som kommunen håller i en gång per år. Kommunen ska även samverka med andra myndigheter och ha ett samarbete med restaurangbranschen.

Den förebyggande tillsynen är ett sätt för kommunen att sprida kunskap till de som har ett serveringstillstånd om hur de ska arbeta för att följa alkohollagens regler i sina verksamheter.

Inre tillsyn

Inre tillsyn innebär att kommunen arbetar med att granska om den som har serveringstillstånd fortfarande uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Granskningen sker ofta med hjälp av andra myndigheter såsom Polismyndigheten, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten. Den inre tillsynen är administrativ och sker med stöd av remisser och underrättelser mellan myndigheterna samt även med hjälp av verksamhetsstöd.

Yttre tillsyn

Yttre tillsyn är då kommunen besöker serveringsstället under pågående verksamhet, under dagtid men framför allt under kvällar och nätter, för att kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen. Tillsyn kan även ske genom så kallad samordnad tillsyn. Det innebär att kommunen tillsammans med andra myndigheter som till exempel Polismyndigheten, Skatteverket och Tullverket gör en gemensam tillsyn på serveringsstället.

Målet är att verksamheter med serveringstillstånd ska ha minst ett tillsynsbesök av kommunen per år. Serveringsställen i centrala Eskilstuna med öppetid efter klockan 01.00 prioriteras i den yttre tillsynen och kan få flera besök per år. Uppmärksammade brister kan leda till fler tillsynstillfällen. Även tillfälliga tillstånd till allmänheten prioriteras i den yttre tillsynen.

Påkallad tillsyn

Påkallad tillsyn görs efter till exempel anmälan från allmänheten eller andra myndigheter.

Sanktioner

Inre och yttre tillsyn kan leda till att en tillsynsutredning inleds och att förnyade remisser skickas till de berörda myndigheterna. Det kan leda till att ärendet avskrivs men det kan också leda till sanktionsåtgärder. De sanktioner som kan komma ifråga är: erinran, varning eller återkallelse. Om en utredning inleds ska kommunen avsluta ärendet med ett beslut.

Kommunen är enligt lagen skyldig att återkalla serveringstillstånd som inte nyttjas.

Tillståndshavare är skyldig att meddela avbrott i verksamheten, till exempel vid kortare stängning av restaurangen. Om anmälan om avbrott i verksamheten görs, kan kommunen meddela avbrott för viss tid. Avbrott ska i sådana fall avse en kortare period för t.ex. ombyggnation eller renoveringsarbete. Tillståndshavaren ska vid anmälan inkomma med information om varför avbrott önskas samt om en tidsplan för eventuella åtgärder som ska genomföras under avbrottstiden.

Avgifter för tillståndsprövning samt tillsynsavgifter**Rättsregel**

Kommunen har enligt 8 kap. 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter för tillsyn av den som har provsmaknings- eller serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras närmare i kommunallagen (2017:725).

Riktlinjer

Eskilstuna kommun tar ut en avgift för de ansökningar och anmälningar som sker enligt alkohollagen. Det tas även ut en årlig fast avgift för kommunens inre tillsyn av tillståndshavare.

Storleken på avgifterna följer självkostnadsprincipen vilket innebär att kommunen tar ut så mycket i avgift som kommunens arbete kostar.

För den yttre tillsynen (besök i verksamheten) tas en timavgift ut för den tid som lagts i ärendet. Avgiften debiteras efter varje besök och innefattar förberedelsearbete, schabloniserad restid, tiden för besöket och efterarbete. Avgift debiteras för varje påbörjad kvart (15 min).

Kommunen tar även ut en påminnelseavgift i de fall som restaurangrapporten inte kommit in i tid. Om restaurangrapport inte sänds in kommer timdebitering ske vad gäller det merarbete i tid som det föranleder. Att inte skicka in en restaurangrapport är en grund för sanktion enligt alkohollagen.

Aktuella avgifter finns på kommunens webbplats www.eskilstuna.se.

Riktlinjer vid servering**Provsmakning**

Rättsregel

Av 8 kap. 6 § alkohollagen framkommer att anordnande av provsmakning av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker eller av alkoholdrycksliknande preparat vid arrangemang riktade till allmänheten är tillåtet under förutsättning att

1. arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som omfattar de drycker som provsmakningen avser samt den lokal där provsmakningen ska äga rum, eller
2. de partihandlare som deltar enskilt eller gemensamt ansöker om och erhåller ett tillfälligt tillstånd för provsmakning av de drycker som avses erbjudas.

Tillståndshavare som avses i första stycket ska innan arrangemanget äger rum göra en anmälan till kommunen enligt 6 § alkohollagen. Av 8 kap. 7 § alkohollagen framkommer att den som tillverkar alkoholdrycker från råvaror som produceras på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd har rätt att, efter anmälan till kommunen, vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna. Om sådant tillstånd saknas, får tillverkaren erbjuda provsmakning av egentillverkade alkoholdrycker vid tillverkningsstället efter särskilt tillstånd för provsmakning.

Riktlinjer

Vid provning av alkoholdrycker, då köket är stängt, ska anmälan göras till miljökontoret. Anmälan ska ha inkommit en (1) vecka innan arrangemanget. Det är, precis som det anges i förarbeten till alkohollagen, en mindre mängd av olika produkter som provas för att ge deltagarna en uppfattning om kvalitet och smak. Följande mängder medges i Eskilstuna kommun för provning av alkoholdrycker per provningstillfälle:

- Folköl 10 cl/prov, max 6 prov, maximal total mängd per person 60 cl.
- Starköl 10 cl/prov, max 6 prov, maximal total mängd per person 60 cl.
- Vin 4 cl/prov, max 6 prov, maximal total mängd per person 24 cl.
- Starksprit 0,5 cl/prov, max 6 prov, maximal total mängd per person 3 cl.

Matkrav

Rättsregel

Av 8 kap. 15 § alkohollagen framkommer att stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten får medges endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter. Serveringsstället ska vara utrustat med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matsservering. Om det finns en drinkbar får den ta i anspråk endast en mindre del av serveringsställets totala yta och vara belägen i nära anslutning till matsalen. Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller tillstånd för servering i slutet sällskap. Tillstånd för servering av starköl, vin och annan jäst alkoholdryck i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning eller konsert får meddelas utan krav på matsservering. Det ställs inte heller krav på matsservering vid provsmakning enligt 6 eller 7 § alkohollagen.

Riktlinjer

Att det finns ett matutbud och att mat serveras är viktigt för att säkerställa att reglerna i alkohollagen efterföljs. Fokus ska ligga på matsservering framför alkoholservering.

- Gäster ska erbjudas ett varierat matutbud bestående av för-, varm- och efterrätter.
- Kökets kapacitet ska möjliggöra att de rätter som framgår av menyn kan tillredas.
- Efter klockan 23.00 får ett enklare matutbud erbjudas gäster.
- Information om aktuellt matutbud ska finnas i minst samma utsträckning som dryckesutbudet.
- Priset på mat, särskilt efter klockan 23.00 ska inte sättas så det i princip omöjliggör köp.
- Snacks, nötter och chips och dylikt är inte maträtter.

Serveringstider

Rättsregel

Bestämmelsen i 8 kap. 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelsen om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken, och social hänsyn ska därför gå före affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått längre serveringstid behöver därför inte motivera bifall till en annan ansökan. När kommunen prövar en restaurangs serveringstid ska man beakta om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller om den kan innebära särskild risk för människors hälsa. Skyddet för människors hälsa och intresset av att upprätthålla ordning, nykterhet och säkerhet ska alltså stå i förgrunden när kommunen prövar sena serveringstider. Om inte kommunen beslutar annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00.

Riktlinjer

Det räcker inte för kommunen att enbart hänvisa till riktlinjerna som grund för att avslå en ansökan om utökad serveringstid. Det måste också till konkreta omständigheter som talar mot beviljandet, exempelvis Polismyndighetens och miljöenhetens remissyttranden.

Vid bedömning av lämplig serveringstid görs alltid en prövning i det enskilda fallet där det ska beaktas om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller innebära särskild risk för människors hälsa. Bedömningen är överordnad företagsekonomisk eller näringspolitisk hänsyn.

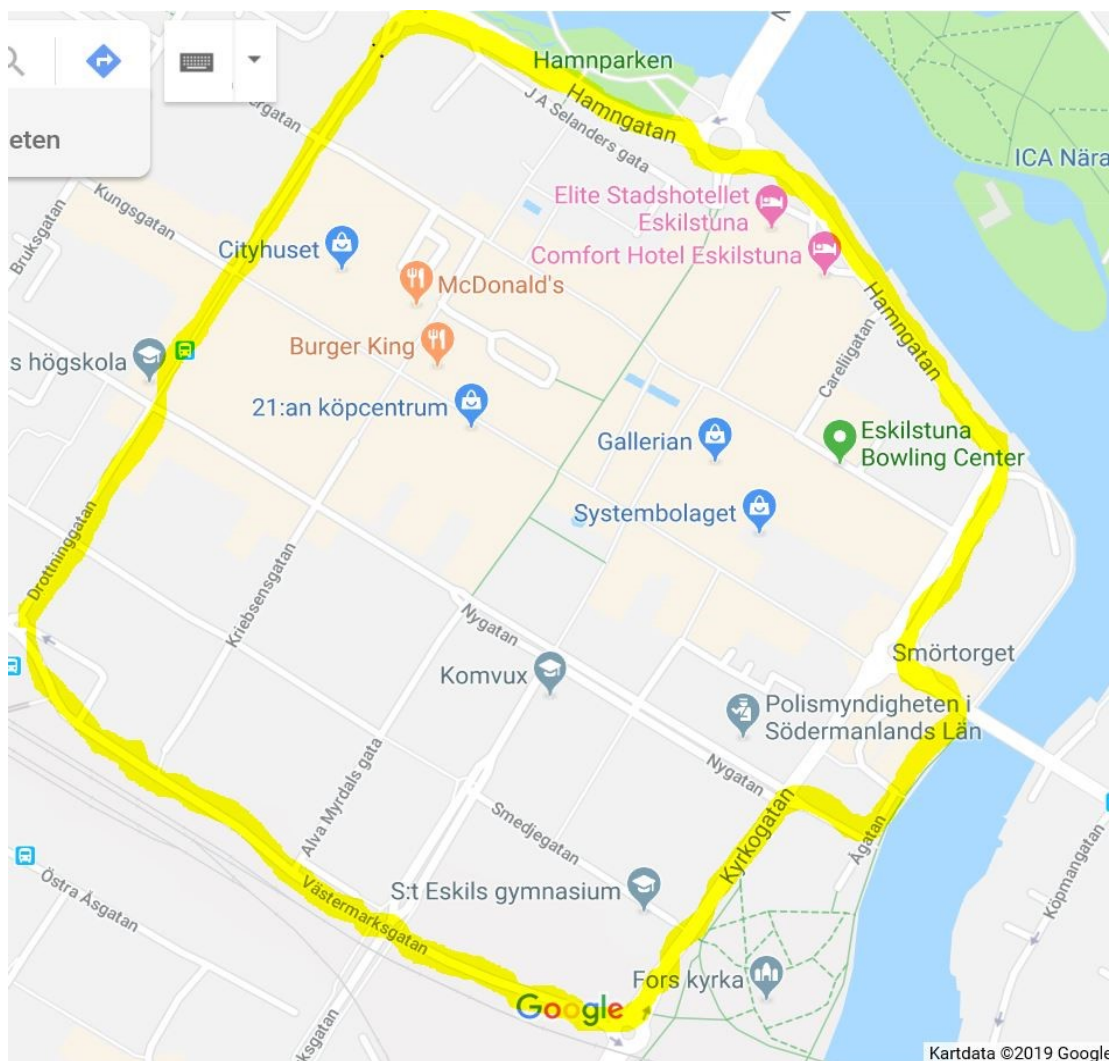
Polismyndighetens och miljöenhetens yttranden är av stor betydelse inte minst vid prövning av serveringstid utanför den så kallade normaltiden klockan 11.00–01.00.

Olika serveringstider kan vara lämpliga för olika miljöer eller olika typer av serveringstillstånd.

- I bostadsområde kan serveringstid inomhus samt på väl avgränsade uteserveringar med markupplåtelse, beslutas längst till klockan 01.00 fredag - lördag och dag före röd dag samt till klockan 23.00 söndag - torsdag.
- I Eskilstunas stadskärna, begränsad på karta nedan, kan serveringstid beslutas inomhus till klockan 02.00.
- Utanför tätbebyggt område kan serveringstid inomhus beslutas till klockan 03.00.
- Utanför tätbebyggt område kan serveringstid inomhus och utomhus beslutas från klockan 10.00.
- Till slutet sällskap kan serveringstid beslutas inomhus till klockan 02.00.
- Utanför tätbebyggt område vid slutet sällskap kan serveringstid beslutas både inomhus och utomhus till klockan 03.00.
- Juldagen och nyårsafton kan serveringstid beslutas inomhus och utomhus till klockan 03.00. Beslut fattas efter årlig ansökan.
- På väl avgränsade uteserveringar i Eskilstunas stadskärna, med markupplåtelse, kan serveringstid beslutas till klockan 02.00 under perioden 1 april till 30 september. Övriga månader kan serveringstid beslutas till klockan 24.00.

För att bevilja serveringstid efter klockan 01.00 gäller:

- Att utökad serveringstid kan komma att beviljas under en provotid.
- Att verksamheten inte har haft några allvarliga eller upprepade anmärkningar.
- Att risk för störningar av närboende bedöms vara liten.
- Att risk för ordningsstörningar bedöms vara liten.
- Att restauranger med nattklubsverksamhet av säkerhetsskäl ska ha ett system för kontroll av det exakta antalet gäster i lokalen.
- Att tillståndet kan förenas med villkor om förordnade ordningsvakter. Villkoret sätts i enlighet med Polismyndighetens yttrande.

Ordning och nykterhet

Rättsregel

Allmänna bestämmelser om försäljning finns i 3 kap. i alkohollagen, och bestämmelser om servering av alkoholdrycker finns i 8 kap. I lagens 1 kap. 11 § andra stycket står det att försäljning kallas servering om drycken ska förtäras på stället. Bestämmelserna i 3 kap. om försäljning är därför tillämpliga även vid servering.

Både 3 kap. 5 § och 8 kap. 20 § handlar om att se till att hålla ordning där man säljer och serverar alkoholdrycker. Enligt 3 kap. 5 § ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället. Enligt 8 kap. 20 § ska personal vid servering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Riktlinjer

Serveringen av alkoholdrycker ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Fokus är återhållsamhet vid servering, att skadeverkningar av alkohol ska förhindras samt att

kravet på ordning och nykterhet gäller såväl på serveringsstället som i dess direkta närhet.

- Eskilstuna kommun eftersträvar att antalet barn och unga som börjar använda eller missbruka alkohol, ska minska. Verksamheter med serveringstillstånd ska ha rutiner för att inte servera underåriga.
- Tillståndshavaren ska ha kontroll över alkoholserveringen. Personaltätheten och lokalens utformning har stor betydelse. Personalens kompetens och utbildning är av stor vikt för att serveringen ska bedrivas i enlighet med lagstiftarens intentioner.
- Servering av större mängder alkohol till en person eller till en grupp personer ska begränsas, då det inte bedöms lämpligt, till exempel genom att inte tillåta servering av hela flaskor med spritdrycker så kallade ”helror”, hinkar eller brickor med starköl eller liknande.
- Mängdrabatt vid servering av alkoholdrycker får inte förekomma.
- Det är inte tillåtet med uttryck som kan uppmuntra till alkoholkonsumtion såsom till exempel ”Bartömning”.
- Lättdrycker som ska finnas som alternativ till de alkoholdrycker som finns angivna i tillståndsbeviset är alkoholfri öl eller lättöl, alkoholfritt rött och vitt vin.
- Servering kan begränsas till att ske endast i form av bordsservering genom meddelande av villkor.
- I Eskilstuna kommun bör alla tillståndshavare ha en skriftlig alkohol- och drogpolicy oavsett serveringstid.
- Villkor i form av krav på skriftlig alkohol- och drogpolicy kan meddelas för verksamheter där det bedöms medföra positiva effekter vad gäller att minska alkoholens skadeverkningar. Detta gäller framförallt verksamheter med serveringstid efter klockan 01.00.
- Villkor som kan meddelas är ordningsvakter som ska tjänstgöra mellan olika klockslag. Detta villkor sätts i samråd med polismyndigheten.

Uteserveringar

Rättsregel

Enligt 8 kap. 14 § första stycket alkohollagen ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället. Kommunen kan vid tillståndsgivningen besluta om kortare serveringstider på en uteservering än inomhus. Vid ett beslut om serveringstillstånd kan kommunen även villkora tiderna för när uteserveringen ska vara utrymd. Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen, till exempel dem som bor i närheten av restaurangen. Om kommunen inte har villkorat tillståndet med en särskild utrymningstid för uteserveringen gäller serveringsställets utrymningstid, det vill säga 30 minuter efter den serveringstid som gäller för serveringsstället i övrigt.

Riktlinjer

- Servering av alkoholdrycker på uteservering kan beviljas under hela året.
- Avgränsningen av uteserveringen ska göras på så sätt att alkohollagens krav efterlevs samt att det överensstämmer med Eskilstuna kommuns övriga regler/riktlinjer.

- Uteserveringen ska till största delen utgöras av sittplatser vid bord och det ska framgå vad som är serveringsyta och därmed var gästerna får vistas med alkoholdrycker.
- Serveringstiderna prövas på samma sätt som serveringstider i övrigt.
- Beslut om villkor kan meddelas avseende utrymningstid på uteserveringen.
- Uteserveringen ska vara överblickbar från serveringsstället inomhus. Villkor kan meddelas om bordsservering för att säkerställa överblickbarheten.
- Markupplåtelse, dispositionsrätt samt eventuellt bygglov måste föreligga.

Gemensamt serveringsutrymme

Rättsregel

Eskilstuna kommun begränsar stadigvarande alkoholservering till allmänheten i samband med idrottsarrangemang på läktarplats och i foajé. På väl avgränsade ytor därutöver kan alkoholservering medges. Det innebär att folköl, starköl, vin, andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat kan serveras/säljas vid idrottsevenemang utifrån ovanstående.

I 8 kap. 14 § andra stycket alkohollagen ges möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. En förutsättning är att de som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslutet om tillstånd för ett gemensamt serveringsutrymme.

Riktlinjer

- Vid stadigvarande gemensam serveringsyta kan bordsservering komma att villkoras.
- Krav på förordnade ordningsvakter vid tillfälliga arrangemang med gemensamt serveringsutrymme kan komma att villkoras.
- Avgift debiteras per sökanden när det är frågan om gemensamt serveringsutrymme.

Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika slags villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkoren kan alltså endast meddelas vid beslut om serveringstillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall. Kommunen kan däremot i sina riktlinjer beskriva under vilka förutsättningar ett beslut kan komma att villkoras.

Riktlinjer

- Villkor om förordnade ordningsvakter efter vissa klockslag kan komma att meddelas.
- Villkor om olika utrymningstider för servering i olika lokaler eller utrymmen på ett serveringsställe (exempelvis för uteservering) kan komma att meddelas.
- Villkor om olika serveringstider kan komma att meddelas beroende av typ av evenemang.

- Villkor om begränsning, att endast tillåta bordsservering, kan meddelas vid permanent serveringstillstånd eller vid vissa evenemang.

Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap

Rättsregel

Enligt 8 kap. 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

Riktlinjer

Tillfällig servering förutsätter att det inte är fråga om en regelbundet återkommande verksamhet.

- Vid ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten är prövningen mer omfattande än den prövning som görs vid ansökan om tillfälliga tillstånd till ett slutet sällskap.
- Vid ansökan om tillfälligt tillstånd till ett slutet sällskap där sökanden är någon som bedriver näringsverksamhet är prövningen mer omfattande än den prövning som görs vid ansökan från privatperson eller förening.
- Samma ansökan kan innehålla max sex (6) tillfällen i en ansökan. Detta förutsätter att samma förutsättningar gäller för de olika datum som ansökan avser.
- Eskilstuna kommun medger max 12 tillfällen under ett år. Därefter bedöms verksamheten vara stadigvarande och kräver då en ansökan om stadigvarande serveringstillstånd.
- Tillfälligt tillstånd till allmänheten kan i Eskilstuna kommun meddelas en (1) dag till max 60 dagar sammanhängande under ett år.
- Sökanden ska ha dispositionsrätt till den lokal som avses.
- Sökanden, vid evenemang som inte är idrottsevenemang, kan erhålla tillfälligt serveringstillstånd, till allmänheten eller slutet sällskap, i arenor om alkohollagens regelverk i övrigt är uppfyllt.
- Ett beslut om ändring av ett tillfälligt tillstånd innebär att en ny avgift tas ut.
- Huvudreglerna för vad som kännetecknar ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer med ett gemensamt intresse, företag, förening eller andra sammanhang. Det gemensamma intresset ska avse något utöver den tillställning där alkoholdrycker serveras. Arrangören ska i förväg, senast klockan 12.00 vardagen innan arrangemanget äger rum, meddela miljökontoret vilka som ska delta vid arrangemanget med för- och efternamn.
- Vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap kan miljökontoret komma att begära in kvitton på inköp av alkoholdryckerna som tillhandahållits gästerna.
- Vid tillfälliga tillstånd till allmänheten kan restaurangrapporten komma att begäras in.

Folköl

Rättsregel

Enligt 5 kap. 5 § och 8 kap. 8 § alkohollagen får försäljning och/eller servering av folköl ske, med inskränkningar som föreskrivs i denna lag, om verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel som är godkänd av annan lagstiftning eller som är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel och där

mat serveras samtidigt. Folköl får serveras av den som innehar serveringstillstånd. Den som avser att bedriva försäljning och/eller servering av folköl ska anmäla verksamheten hos den kommun där verksamheten ska ske. Försäljning och/eller servering får inte påbörjas innan anmälan har gjorts. Den som bedriver detaljhandel med folköl eller är anmälningsskyldig ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljning och/eller servering. Försäljning av folköl får ske i lokal som är avsedd för stadigvarande försäljning av livsmedel och där det också säljs mat.

Riktlinjer

- Vid försäljning/servering av folköl krävs att mat serveras eller att matvaror försäljs. Med matvaror avses varor ur det vanliga matvarusortimentet till exempel mejeriprodukter, charkvaror, torra varor, grönsaker och frukt samt ett brett urval konserver och djupfrysta matvaror. Som matvaror räknas också pizzor, piroger, smörgåsar och portioner av hämtmat. Däremot anses inte livsmedel inom det så kallade kiosksortimentet vara matvaror. Det gäller glass, konfektyrer, snacks, lättdrycker, kaffe, te, kakao, frukt samt produkter av frukt, honung, kex och liknande.
- Den som säljer eller serverar folköl ska ha ett egenkontrollprogram som personalen kontinuerligt får kunskap om. Egenkontrollprogrammet ska bland annat innehålla vilka rutiner som finns för att inte servera/sälja folköl till underåriga.
- Tillsyn av anmäld folkölsförsäljning sker enligt miljö- och räddningstjänstnämndens tillsynsplan. Tillsynen kan ske tillsammans med annan myndighet, till exempel Polismyndigheten och Skatteverket.
- Eskilstuna kommun tar ut en avgift för de anmälningar om folkölsförsäljning/servering som sker enligt alkohollagen.
- Eskilstuna kommun tar ut en tillsynsavgift för verksamheter som säljer/serverar folköl. Avgiften baseras på den tid som lagts i ärendet och debiteras efter varje tillsynsbesök. Aktuell avgift finns på kommunens webbplats www.eskilstuna.se.
- Storleken på avgifterna följer självkostnadsprincipen vilket innebär att kommunen tar ut så mycket i avgift som kommunens arbete kostar.